

DOMOVINA

Ogiasi:

Za 1 mm x 60 inseratnega stolpča mali 80 vinarjev, uradni 1-20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Naročnina:

Za celo „Domovino“ (trikrat na teden) mesečno 3 K, četrtletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K. Poškova številka mesečno 1 K, četrtletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

Tajni dogovor glede valute.

Ker je Laginja v svoji poslanici omenjal valutno vprašanje, je upravni odbor „Narodne banke“ uradno vprašal finančnega ministra, kake namene ima vlada z valutno reformo. V seji 1. marca je bil prečitani odgovor finančnega ministra Janoviča, ki izjavlja:

Da sta se SLS. in Narodni klub ob priliki sestave vlade zavezala, da bosta delovala na to, da razprava o valutni reformi ne pride v parlament,

ako pa bi se to zgodilo, da bosta glasovala za tako ureditev, da ostane razmerje 1:4 definitivno, to je da se bodo zamenjale 4 krone za en dinar. Oba kluba sta si samo izgovorila pravico, da se taki njeni člani, ki so se posebno eksponirali, smejo glasovanja vzdržati.

Ta senzacionalna vest odkriva vse hinavstvo klerikalne politike: doma kričanje, v Beogradu pa se sklone ravno nasprotno!

Nasilstvo nove deželne vlade.

Dr. Brejc si lasti regentove pravice.

Včeraj se je vršila seja višjega šolskega sveta, ki je klerikalce zelo skrbel, ker se je razpravljalo o Šusteršičijancu Wagnerju, katerega dekret za šolskega vodjo v Šiški je bil pod Avstrijo protizakonito izdan, v Jugoslaviji pa preklican. Ker so se klerikalci bali za večino, so sklenili že od te seje odstraniti gđčno. Štebijevo, imenovano od poverjenjstva za socialno skrbstvo. Ker dr. Gosar še ni imenovan za poverjenika, se je dr. Brejc odločil, da si prilasti pravice prestolonaslednika-regenta in je kar sam imenoval dr. Gosarja, ki je že v sredo popoldne kar samolastno prišel v poverjenjstvo in

prvo, kar je napravil, je bil dekret za znanega Šusteršičijanca Lavtižarja, ki ga je imenoval na mesto gđčne. Štebijevo, in tako je k včerajšnji seji višjega šolskega sveta že prišel Lavtižar namesto gđčne. Štebijevo. Pomagalo pa niti to ni, ker Wagnerjev slučaj je tak, da je mož vseeno propadel.

Dr. Brejc pozablja, da je nad njim kontrola javnosti in da bo odgovor dajal za vso škodo, ki jo protizakonito dela v upravi. Vsi koraki pa, ki bodo temeljili na nezakonitosti, bodo morali biti razveljavljeni prej ali slej.

Protičeva vlada pred padcem?

VLADINA DEKLARACIJA.

Beograd, 4. marca. (Izvir. por.) Dopoldne so radikalni zapisnikarji izročili demokratom zahtevani zapisnik prve seje narodnega predstavništva. Črtali so mrličje, ki so jih prvi dan proglasili za prisotne, zato pa so postavili še toliko demokratiških poslancev med prisotne, kolikor rabijo do števila 147. Ob 10. uri so poslanci Angjelinovič, Pešič, Agatonovič in Ribar, ki vsi fungirajo v zapisniku kot prisotni, osebno protestirali pri predsedniku Pavloviču, ki je izjavil, da smatra štetje zapisnikarja Pere Jovanoviča za pogrešno. V jutrnji seji se bo ta protest prečital in utemeljeval.

V tej seji bo dala tudi vlada svojo deklaracijo. Demokratska zajednica je popoldan razpravljala o tem, ali kaže dopustiti, da vlada razvije svoj program. V tem oziru so mnenja deljena, ker so nekateri zastopali stališče, da bo vlado lažje pobijati, ako bo znan njen program. Končno se bo o tem sklepalo jutri, tik pred sejo, ki začne ob 10. uri.

DVOTEOREC DELUJE.

Beograd, 4. marca. (Izvir. por.) Ministrski predsednik je znan posebno po tem, da ima za

vsako stvar vedno po dve teoriji: eno za sebe, eno pa za nasprotnika. Glede mandatov ukaznih uradnikov je zastopal mnenje, da niso veljavni, sedaj pa, ko mu gre za glas klerikalnega poslanca Shvegla, pravi da je Shvegel sicer imenovan z ukazom za državnega uradnika, da pa še ni zaprisežen in da lahko izvršuje poslanski mandat. — Glede neverificiranih poslancev je svoječasno Protič trdil, da nimajo pravice poslancev, sedaj pa trdi, da jim gre ta pravica, kakor hitro je verifikacijski odsek o tem sklepal! Protič pač ostane dvoteorec do konca svojih dni!

VLADA PRED PADCEM?

Beograd, 4. marca. (Izvir. por.) Ministrski svet je imel triurno sejo, v kateri se ni nič drugega delalo kot samo računalo, kaj bo s kvorumom. *Situacija vlade je tako resna, da se čuje, da se prestolonaslednik-regent v najkrajšem času vrne iz Vrnjcev. Delajo se že kombinacije zaradi nasledstva sedanje vlade.* Poslanec dr. Smodlaka in dr. Čingrija javno trdita, da mora vlada v najkrajšem času pasti ter delata razpoloženje za koncentracijsko vlado, v kateri bi bil dr. Smodlaka minister notranjih zadev.

Jugoslavija in Italija.

AMERIKA V BOJU PROTI ITALIJI.

LDU. Washington, 4. marca. „New York Times“ pišejo o jadranskem vprašanju: Nihče ni mogel predvidevati, da bodo po vojni zaveznički nadaljevali postopanje, ki so ga prepovedali Nemčiji. Zedinjene države in zaveznički bi ropanje pokrajn naravnost odobraval, ako bi se strinjali s pretiranimi zahtevami Italije v jadranskem vprašanju. S tem svojim postopanjem bi kršili glavna načela mirovne pogodbe in bi uničili pogodbe o zvezi narodov. — „Chicago Tribune“ izjavlja, da predstavlja Wilsonova nota glas Amerike. Predsednik Wilson se bo strinjal le s prostovoljnim dogovorom med obema državama.

NOV ITALIJANSKI PREDLOG V REŠKEM VPRAŠANJU.

LDU. Pariz, 3. marca. Listi poročajo iz Londona, da je po informacijah „Morning-Post“ Italija v reškem vprašanju predlagala Jugoslaviji, da odstopi Jugoslaviji del koridora med Opatijo in Reko, da pa obdrži pod svojo suverenostjo mesto Reko. „Morning-Post“ meni, da bodo Jugoslovenci težko sprejeli ta predlog.

NA POVRATKU IZ ITALIJANSKEGA UJETNISTVA.

LDU. Split, 3. marca. Kakor javljajo iz Dubrovnika, je italijanska vojna ladja pripeljala 2200 naših rojakov iz italijanskega ujetništva.

Korupcija se začneja! — Jzvoznice zopet vpeljane!

Beograd, 4. marca. (Izvir. por.) Trgovinski minister je dovolil izvoz 1000 vagonov koruze, vendar ne več na ta način, da ima vsakdo pravico, poslužiti se te ugodnosti, marveč je pridržal odločitev samemu sebi in upeljal zopet sistem izvoznice, ki ga je demokratična vlada začetkom novembra odpravila. Tudi za 100 vagonov jaje namerava podeliti izvoznice novi minister trgovine. (Sedaj naj nam pa povesta „Slovenec“ in „Večerni list“, kje je korupcija! Demokrati so jo pobijali, radikalno-klerikalna vlada jo pa že prve dni uvaja! Op. ur.)

Beograjski „Slovenec“ laže!

Beograd, 4. marca. (Izvir. por.) Glavno vladino glasilo „Tribuna“ („Slovenec“ beograjski tovariš) poroča o nedeljskem shodu demokratične stranke v Ljubljani in pravi, da je lažniva trditev demokratov, da je bilo prisotnih več tisoč ljudi, in pravi, da je bilo kvečjemu 600 ljudi, ker v dvorani ni prostora za več ljudi. (To laž so seveda zakrivali klerikalci, ki dobro vedo, kako velika je „Unionova“ dvorana. Klerikalni poslanci torej vedoma in z namenom lažejo. Op. ur.)

Klerikalci hočejo postati bankirji.

Beograd, 4. marca. (Izvir. por.) Danes so klerikalni poslanci intervenirali pri ministru trgovine zaradi potrditve pravil „Gospodarske banke“, ki jo nameravajo ustanoviti v Ljubljani s kapitalom 5 milijonov kron. Klerikalci so izjavili, da opuščajo svoje stališče proti bankam in da bodo sedaj sami to delo (bankarsko) opravljali. (Smo res radovedni, o čem bo sedaj klerikalno časopisje pisalo, ko proti bankam ne bo moglo! Op. ur.)

Demokratični shod v Mariboru.

Na shodu JDS., ki bo v nedeljo v Mariboru, bosta zastopala demokratično zajednico poslanca dr. Kramer in prota (pravoslavni župnik) Krsmanovič, znani rodoljub, ki je bil med vojno že na smrt obsojen.

VRHOVNI SVET SE PRESELI V RIM.

LDU. Pariz, 4. marca. Vrhovni svet, ki se je od 12. februarja dalje posvetoval v Londonu, je imel včeraj svojo zadnjo sejo ter je sklenil, da odpotuje v četrtek v Rim, kjer se bodo razprave nadaljevale. Londonska konferenca pa se bo pod imenom „Konferenca ministrov za zunanje stvari“ nadaljevala v Londonu in bo razpravljala o turški mirovni pogodbi.

ZAVEZNIKI SE GOSPODARSKO OSAMO-OSVOJE OD AMERIKE.

LDU. London, 3. marca. Pri včerajšnji seji londonske konference so med drugimi sklenili, da se zavezniške države iz gospodarskih vzrokov glede živil kolikor možno osamosvoje od Zedinjenih držav.

BIVSI RUSKI GENERALISIMUS V RIMU.

LDU. Split, 3. marca. Italijanski listi poročajo, da je knez Nikolaj Nikolajevič, bivši vrhovni poveljnik ruske vojske, došel v najstrožjem incognito v Rim.

Nova deželna vlada in kmetje.

Nova deželna vlada ima poseben namen, da se vrže na vse one kmete, ki ne trobijo v črni rog. V mestih klerikalci nič opraviti ne upajo, med delavstvom se nihče zanje ne zmeni, *edini up starim jerobom Slovenstva je — kmet*. Kmet je še zabit, pravijo, in potem žensk in verskega strahovanja ga uženemo.

Ali pojde res tako? Dozdaj izgleda, da ni šlo. Možje, ki so prišli iz vojske, so bili po svetu marsikaj videli. Niso se samo dobro zavedali, da jih je v boj gnala duhovščina in da ima velik del krivde na vojni znani shod SLS. od 5. julija 1914., še več: *po svetu so se prepricali, da noben zdrav narod ne prenese duhovskega gospodstva*. Tam, kjer vlada klerikalizem, tam so kmetje uboge pare, ki služijo tujcem, tam so ljudje brez prosvete. Tam, kjer nosijo duhovni veliki zvonec v javnosti, tam je vera in poštenost najmanjša! Možje, ki so bili v vojski, zlasti oni, ki so se iz ujetništva vrnili, *ne marajo slišati o komandi kaplanov*.

To boli to gospodo. Zato odlagajo volitve, kolikor časa pojde. Samo, da bi do zime imeli še čas, tako si šepetajo, tačas morda potolčemo uporni duh v slovenskem kmetu!

Ko ni šlo drugače, so se zakleli, da dobe deželno vlado v roke. Da se jim to posreči, *so prodali*

valuto. Kmet naj izgubi tričetr metja, samo, da klerikalci zavladajo. Demokrati tega niso pustili in prišlo je do hudih sporov. Tedaj pa so se vmes vtaknili „črni“ in so rekli nemu delu Srbov: *dajte nam moč v deželi Sloveniji, mi podpišemo vse!* In tako je valutna reforma izpadla v škodo slovenskemu kmetu: za 100 K, ki jih je pred vojno prihranil, bo dobil 25 dinarjev, s katerimi si more kupiti toliko, kakor za 5 K pred vojno!

Nova deželna vlada naj ukroti *uporne kmete*. Zato so vanjo dali najhujše njihove sovražnike. Kmet je še preglasan, pravijo dr. Brejc in tovariši. Nazaj ga moramo potisniti, da bodo v njegovem imenu le duhovni govorili.

In res: duhovščina že zapušča cerkev in upravlja agitatorsko službo.

Zato pa: Vi vsi, ki mislite samostojno, Vi vsi, ki ste prepričani, da kmeta duhovnik ne more zastopati dobro, Vi vsi se krepko postavite po robu. Zdaj gre za vse: *ali bo črna zastava vihrala raz hiše slovenskih kmetov-sužnjev* ali pa bo ponosna slobodna naša trobojnica oznanjevala, da naš kmet ni le prost nemškega valpeta, *ampak tudi klerikalne — pijavke*.

Vojske.

Vsaka vojska je šiba božja. Kazen nad človeškim rodом.

Očetje zapuščajo svoje družine, sinovi se trgajo v bridkosti od svojih sestra. Delavci zapuščajo tovarne, da stoje mrzle in tihe kakor grozno strašilo na velikem polju. Obrtnik zapira svoje delavnice, da se ženi in otrokom zdi, kakor da bi zaprl vrata življenja in odprl vrata smrti. Železnice ustavijo svoj promet, trgovina peša, denar pada, revščina se širi. Zločini in splošna pokvarjenost se klatijo kakor požrešni volkovi po deželi. Ljudstvo v obupu pada v morje alkohola in se potaplja. Otrokom venejo rdeča lica, ženam skrbi razjedajo obraz in žalost jim kakor prikovana sedi v očeh.

Tam zunaj na poljanah teče kri. Najboljše sile narodov omahujejo pod udarci svinca in železa. Domovi so požgani, polja raztragana in pogažena, gozdovi oropani. Cele dežele so grobišča. Družine beže v neznan tujino. Povsod se prikaže kakor črna pošast lakota in boleznj — pomanjkanje vsega, vsega. Človeštvo izumira.

Popreje cvetoče in bogastva polne dežele so čez noč pahnjene v bedo in pomanjkanje, kakor bi se pogrezile v prepad pogube.

Ni čuda, da so že od nekdanj vsi pravi ljubitelji človeka in njegove sreče razmišljali, kako vsaj omejiti vojske, ki prinašajo veliko, veliko več gorja, kakor prinesó dobrega vse zmage nad sovražnikom. Cele gore knjig so napisali in v njih podali veliko dobrih svetov, kako naj se uredi medsebojno življenje držav, kako naj rešijo mirnim potom nastale prepire. Najboljše glave vsega sveta so se udeleževale tega visoko človeškega dela ljubezni. V Haagu je bilo ustanovljeno mednarodno razsodišče, ki naj bi po možnosti omejilo vojske. Tam gori so dajali postave, kako naj se ravna države, kadar se jim zdi, da jim kaka druga država dela krivico. V Švici so izdali posebno pogodbo, ki velja za skoro vse države sveta in ki urejuje način vojskovanja na suhem in na morju. Ta pogodba ima namen, ublažiti sirovost in divjanje vojske in da države tam, kjer je mogoče, poslušajo tudi sredi divjanja topov glas srca.

Vojske s puškami in topovi, s plini in ročnimi granatami hoče svet z vsemi mogočimi sredstvi popolnoma odpraviti, ali vsaj omejiti in ublažiti. Vedno bolj prodira zavest, da vojska nikdar in nikoli ne more prinesiti toliko dobrega, da bi odtehalo vse gorje, ki ga vojska povzroči.

V človestvu pa ne razsajajo samo vojske te vrste. Imamo jih še nekaj druge vrste. In ena izmed najhujših vojsk te druge vrste so — stavke.

Stavka pomeni skrajno sredstvo v boju med delavcem in delodajalcem. V stavki delavec položi delo in čaka s prekrižanimi rokami, da delodajalec ugodni njegovim zahtevam — ali pa tudi ne ugodni. Delo počiva včasih tedne in tedne. Delavstvo je za take vrste vojsk dobro organizirano, nabrane ima takozvane fonde za stavke, iz katerih delavec za čas stavke dobiva podporo, da more tudi brez dela živeti. Delodajalci so tudi organizirani, in če imajo veliko moč in dobro organizacijo — delavci podležejo in so prisiljeni delo sprejeti pod starimi pogoji. Stavkali so zaman.

Kakšne posledice imajo stavke? Napoved stavke in začetek stavke v industrijsko važnih podjet-

jih, recimo v premogokopih, imajo ravno tak pomen za gospodarsko življenje države kakor napoved mobilizacije in začetek vojske. Produkcija premoga prestane, kakor bi odšli vsi rudarji na vojsko. Železnice ne morejo voziti. Življenske potrebe velikih mest in industrijskih krajev ne morejo biti krite, ker ni vlakov, ki bi vozili živež iz poljedelskih krajev. Tovarne morajo delo ustaviti, delavci so odpuščeni, oče ne zasluži, otroci in žena stradajo, bolehalo in umirajo. Obrtnik mora s delom prenehati, ker ni moči, ki bi gonila stroje. Elektranje ne proizvajajo luči, ker ni premoga, šole morajo zapreti, ker nežna mladina ne more med poukom zmrzovati. Mladina izgubi šolo, prepuščena je dostikrat sama sebi, praprada duševno in telesno — kakor v pravi vojski. Lesni trgovec mora pustiti gniti les na postajah, delavcev ne potrebuje, odpušča jih, brezposelnost se širi — kakor v vojski. Razni potrebni življenjski predmeti so redkejši in redkejši; ker je morala produkcija zastati, cene predmetom rastejo, draginja se širi — kakor v vojski. Razni nepošteni ljudje ta položaj izkoriščajo v svojo korist, začne se verižništvo in navijanje cen — kakor v vojski. Bolnice zaradi pomanjkanja potrebnih sredstev ne morejo sprejemati bolnikov, nalezljive bolezni se širijo in ugonablajo narod — kakor v vojski. Te slabe posledice stavke čuti vse prebivalstvo, *delavec in nedelavec in drugi sloji*. Stavke v bistvu, z ozirom na posledice niso prav nič drugega kakor vojska doma, s frontami proti lastnim domačim ljudem. Posledice zadenejo krivce in nekrivce, žalibog krivce manj kakor pa nedolžne ljudi — kakor v vojski s krogli in granatami.

Vojsko z vojaki hočejo povsod omejiti ali onemogočiti. Konferenca v Parizu je v ta namen ustvarila takozvano Zvezo narodov, ki naj nepristransko in pravično reši vse spore in ki naj prisili z raznimi gospodarskimi sredstvi onega, ki bi se ne hotel pokoriti. Človeštvo rešiti gorja tam, kjer je to količkaj mogoče, to je vodilna misel. Na mesto medsebojnega sovraštva in klanja, naj stopi medsebojna ljubezen in dobrot. Vojske s frontami proti tujim narodom, tujim državam naj bodo nemogoče — to je cilj vsega truda.

Kaj pa vidimo pri stavkah, pri teh notranjih vojskah, s frontami proti lastnim državljanom? Delavstvo vodi velikokrat mladi, neizkušeni, vročekrvni fantički, ki v slučaju stavke nimajo ne veliko izgubiti, ne pridobiti. Nimajo ne žene, ne otrok, ne mogoče matere in očeta, nikogar, za katerega bi po božji ali človeški postavi morali živeti. In zato zanje ni hudo in težko razdražiti delavstvo in ga zapeljati v stavko — napovedati vojsko, z vsemi njenimi škodljivimi posledicami. Ti neodgovorni, nezreli voditelji delavstva — ki velikokrat stoje tudi izven vrst delavstva, so kakor razni duševno bolni diplomatje, generali na dvorih ali svetovalci cesarjev, ki kar na slepo, brez velikega pomisleka izzovejo prepire med državami in z največjo lahkomišelnostjo napovedo vojsko.

Če razni trezno-misleči poslanci v parlamentih iz ljubezni do človeštva zahtevajo, da ne imej pravice napovedati vojske samo cesar na predlog svojih svetovalcev, katere gorje vojske ne bo zadelo, ampak, da mora to storiti samo in izključno le parlament z veliko večino — ravno tako imej pre-

bivalstvo ene države pravico soodločevanja, kedaj se naj napove vojska doma — stavka.

To pravico soodločevanja naj prebivalstvo izvršuje potem posebnih nepristranskih razsodišč, v katerih sede izvoljeni zastopniki delavcev, delodajalcev in vseh konsumentov. Ubojstvo je škodljivo človeški družbi, nad ubijalcem sodi nepristransko in pravično sodišče, kot zastopnik človeške družbe. Stavke so škodljive človeški družbi, ker nosijo za sabo *samo* slabe posledice — katerih delavstvo v svoji ogorčenosti ne vidi — in zato se ne smejo začnjeni slepo in tja v en dan. O pravičnosti stavke mora preje izreči svoj blagoslov človeška družba potem izvoljenega, nepristranskega razsodišča. Stavka zadene z isto težo delavca, uradnika, obrtnika in kmeta — ki imajo enako besedo soodločevanja.

V drugih državah so že izdali razne predpise, ki imajo namen zmanjšati število stavk. Delavstvo samo je zahtevalo take predpise. Prepire med delavcem in delodajalcem rešujejo posebni uradi, razmerje med delavcem in delodajalcem urejujejo posebne komisije itd. — Pri nas žalibog o tem ni ne duha ne sluha. Stavke povzročajo brez kazni razni elementi v politično-strankarske namene.

Delo je treba organizirati — ako hočemo imeti red in blagostanje. Berite, kako neusmiljeno organizira delo sovjetska Rusija. Tam resnost zmaguje! K organizaciji dela pa na vsak način spadajo resni in dobro premišljeni predpisi o omejitvi stavk.

V tem znamenju bomo zmagali!

Dopisi.

Iz Trate nad Škofjo Loko. Kako gospodarijo Susteršičevi pristaši z občinskim premoženjem. Deželni odbor v Ljubljani je 20. aprila 1916. pod št. 7185 poslal okrožnico vsem županstvom, s katero pozivlja na podpis četrtega avstrijskega vojnega posojila. Poziv je rešil župan občine Trate (nad Škofjo Loko) tako, da je enostavno z župnikom in še enim občinskim odbornikom podpisal 3000 K četrtega avstrijskega vojnega posojila. Svojo „rešitev“ poziva deželnega odbora so opremili s sledečim zanimivim dopisom: „Rešuje tamuradno okrožnico, se poroča, da bi bila seja tukajšnjega občinskega odbora glede sklepa o udeležbi četrtega vojnega posojila nesklepčna. Zaradi tega je kar enostavno podpisani po nasvetu dveh občinskih odbornikov *sklenil*, da se občina Trata udeleži podpisa vojnega posojila kakor je razvidno iz tozadevnega prepisa priloženega zapisnika.“ Zapisnik so podpisali župan Uršič, župnik Brajer in Martin Vodnik — vsi vneti Susteršičjanci. Da se razvidi še bolje, kako vzorno so gospodarili, omenimo še, da je občina dala za vojna posojila vsega skupaj 9000 K; za prvo 2000 K, za četrto 3000 K, za peto 1000 K, za šesto 2000 K in za osmo 1000 K. Občinski odbor je sklepal samo o petem avstrijskem vojnem posojilu in je dal zanj 1000 K. Ostali znesek 8000 K je župan kar „enostavno“ (kakor pravi sam) podpisal. Tako so ravnali z občinskim premoženjem možakarji, ki so bili pristaši Susteršičevi in so sedaj pripadniki tiste stranke, ki je poslala na stol deželnega predsednika dr. Brejca.

Kako spoštujejo klerikalci poslednjo voljo svojih dobrotnikov. Vojno posojilo za Avstrijo je klerikalni župan na Trati nad Škofjo Loko z župnikom „enostavno“ brez odbora podpisal. Da so tako podpisano posojilo za Avstrijo krili, v to so porabili ti ljudje dve hranilni knjižici, eno glasečo se na ubožni zaklad, drugo glasečo se na cerkveno stavbeni zaklad občine Trate. Dediči po pokojnem Janezu Guzelju v volilu izrecno poudarjajo, da se volilo 1000 K porabi le v slučaju, če bi se gradila nova cerkev na Trati. Klerikalni župan in župnik pa sta denar občine porabila za avstrijsko vojno posojilo! Denar, ki ga je zapustil Guzelj za prispevek k zidavi nove cerkve, porabi župan v družbi župnika za vojno, in sicer za avstrijsko vojno posojilo, potem naj pa še kdo reče, da je klerikalcem vera res tako sveta stvar. Kadar se bo župnik na Trati oglasil z beračenjem za zidavo cerkve, se bodo farani lahko popraskali za ušesi, predno bodo kaj dali, ko je bilo denarja za zidavo cerkve gotovo že več kot dosti na razpolago, da ga je župnik in klerikalni župan dal za morilne namene na razpolago avstrijski vojski. Primer kaže prav lepo, kako so znali klerikalci onečastiti poslednjo voljo svojega dobrotnika ne glede na to, da so zapravili na nepostaven način občinsko imetje.

Iz Sodražice se že dolgo ni nihče oglasil. Razen par dopisov še iz lanskega leta, ki so prav lepo osvetili značaj in delovanje našega župnika

in njegovega šusteršičijanskega štaba, ni bilo nikakršnega glasu več. Clovek bi mislil, da je sedaj pri nas vse prav. In naši šusteršičijanci so ta molk hitro uporabili. Tiho se sedaj od njihove strani prav pridno deluje, a ne v korist kmeta, marveč za svojo malho. Bližajo se spet stari časi, ona črna mora, ki ima svoj izvor v farovžu, spet lega na našega kmeta, ki misli, da katoliški mož mora vedno s farovžem, sicer ni katoličan. Obeta se nam spet šusteršičijanska vlada. SLS nima dovolj moči ali kaj, stopila je v stik s starimi šusteršičijanci in sklenil se je med njimi nekaj kompromis. V dosego tega je šusteršičijanska stranka žrtvovala nekaj svojih generalov, Aleš iz Globelji se je pa menda sam velikodušno umaknil, da tako osigura svoji stranki zmago. „Veliki Jugoslovan“, t. j. župnik, ta pa ostane general še vedno, ker brez njega ni spočte ničesar. Vse je pozabljeno in naš kmet bo spet tako plesal, kakor mu bo fajmošter godel! Ali je res tako možje? Ali se še niste otrešli farovškega jerobstva? Ali ne morete stopiti sami na noge in biti sami svoji gospodarji v lastni hiši? Mislim, dovolj imate izkušenj in ne boste sedli na šusteršičijanske limanice. Med vami je dovolj pametnih in pridnih gospodarjev, ki dobro vedo kaj je v korist in kaj v škodo občini. Občinske volitve so sicer pred durmi, a še ni prepozno. Združite se in izberite iz svoje srede take može, ki ne bodo hodili po svete v farovž, marveč mislili s svojo glavo.

Eden v imenu mnogih.

Farovška stranka zlorablja prižnico za republikansko agitacijo. Iz Vač pri Litiji nam poročajo: V nedeljo, dne 29. februarja, je imel pri deseti maši tukajšnji kaplan Majdič pridigo, v kateri ni razlagal božje besede, ampak le politiko farovške stranke, ki neprestano žaluje za habsburškimi krvniki. Koncem pridige je omenil dobesedno: „Povem vam, da tega denarja, ki ni nič vreden, ni treba več dajati v bogajme. No, sicer pa bomo še videli, kaj bo. Povem vam, da bo še republika — ja republika bo — in mogoče že čez 14 dni!“ Gospod vladika! Ali je dopustno, da se zlorablja cerkev za take agitacije? Ali ne obstajajo še kazenski paragrafi tudi za duhovnike? Radovedni smo, ali bo kaplan za ta svoj junaški čin dobil pohvalno pismo od škofa in Korošca ali ne. Prepričani smo, da je klerikalna brošura „Primito tatu“ že rodila svoje sadove v klerikalnem taboru. Torej, tata že imamo, in sicer v farovški stranki!

„Domoljub“ nori — zaradi sekvestrov. Pravi, da je celo poverjenik za agrarno reformo, dr. Lukan, dobil kopico sekvestrov. Da res: urad dr. Lukan, t. j. poverjenik za agrarno reformo, vrši zastoj sekvestrsko delo za vsa veleposesstva, ki spadajo pod agrarno reformo. „Domoljub“ bi seveda želel, da dobe te sekvestre duhovniki.

Gmotni položaj užitinskih uslužbencev. Užitinski uslužbenci so bili sprejeti v upravo delegacije ministrstva financ za Slovenijo in Istro z odlokom iz decembra 1919. Na ta način so prešli dejansko iz stanja deželnih uslužbencev med državne uslužbence. Mislilo so, da je s tem činom tudi njih socialno vprašanje že rešeno. Njihovi nadi pa je sledilo razočaranje. Likvidacijska komisija ni mogla izboljšati plač užitinskim uslužbencem, ker ni imela sredstva; zvišanje užitnine pa se ni dovolilo. Upravičeno so si torej ti uslužbenci želeli pod državno upravo. Sedaj jim pa tudi ta ali noče, ali pa ne more pomagati. Država se izgovarja, da bi zvišanje draginjske doklade užitinskih uslužbencev do take mere, dokler jo državni uslužbenci uživajo, zahtevalo take vsote, ki bi presegle izdaleka dohodek iz te panoge. Tudi se premišljuje, ali se prizna v točki draginjske doklade užitinskega uslužbenca dejansko za državnega uslužbenca. Ne gre, da bi se smatralo užitinskega uslužbenca nekako za človeka druge vrste. Ti ljudje imajo vendar opraviti z denarjem, in nikakor ni umestno, da bi se jih hotelo odpraviti z ugovorom, da niso tako zaposleni, da bi smeli zahtevati iste draginjske doklade kakor vsak priznan državni uslužbenec, ker bi s tem naravnost opravičevalo in navajalo užitinskega uslužbenca k postranskim nemoralnim zaslužkom. Bolj moralna je mestna občina ljubljanska, ki jim je vkljub temu, da nima nič dohodkov iz užitnine, ampak le ogromne stroške, vendar le dala skoraj iste dohodke, kakor jih da država svojim uslužbencem. Zvišala jim je dohodke na odlok župana tudi že z decembrom 1919. l. za 120%. Čujemo, da se snuje nov zakon o trošarini. Ako se pri tem pozabi na izvršilne organe, ki naj čakajo Bog ve kako dolgo na rešitev in neznosnega stanja, bo stvar pogrešena.

Razširjajte Domovino!

Kmetijstvo, trgovina in industrija.

g. **Cepilni tečaji za vinogradnike.** V torek, dne 30. marca 1920 se vrši pri državni trtnici v Bršlinu pri Novem mestu cepilni tečaj za vinogradnike, da se priuče v suhem cepljenju, vlaganju, kalenju in šolanju ameriških cepljenih trt. Začetek ob 8. uri zjutraj. Kdor se želi tečaja udeležiti, naj se zgleda vsaj do 25. marca 1920. pri državnem vinarskem nadzorništvu v Novem mestu. Zlasti se priporoča, da se tega zelo važnega pouka udeleže kmečki mladeniči. Ostro nabrušene cepilne nože naj prinesejo s seboj.

g. **Naša cementna industrija.** Na zadnjem občnem zboru družbe „Cement“ v Splitu je bilo sklenjeno, da se poviša delniška glavica od 1,500.000 na 3,000.000 kron. Ta družba, ki je popolnoma v jugoslovanskih rokah in je tudi kapital izključno jugoslovanski, ima krasno tvornico v bližini Splita ter ima namen znatno zvišati produkcijo cementa.

g. **Modra galica.** Cene modri galici so silno poskočile ker je pač padla vrednost avstrijske krone. Jugoslaviji se ponuja večjo množino modre galice angleške provenience preko Trsta. Kupčija še ni sklenjena, ampak pričakovati je, da se sklene. Cena bo — na veliko in franko Trst — dve liri in 10 centezimov, t. j. 14 do 15 kron.

g. **Naši trgovski odnosi s Čehoslovaško.** V Pragi se vršijo pogajanja med zastopniki Čehoslovaške in naše države zaradi zamene blaga. Jugoslavija rabi premog, ponuja pa v zameno moko, krompir in druge poljedelske proizvode.

g. **Cene sladkorja** so v naši državi kaj različne. Medtem, ko prodajajo v Beogradu sladkor po šest dinarjev (24 kron), stane pri nas več kot še enkrat toliko. Odkod prihaja sladkor v Beograd in odkod k nam, da je razlika tako velika?

g. **Naše gospodarske zveze s Francijo.** L. 1917. se je ustanovila v Parizu francosko-srbska trgovinska zbornica z nalogo pospeševanja gospodarskih stikov med obema državama. Sedaj so se zjedini s Srbijo tudi Slovenci in Hrvati in sploh vse jugoslovanske dežele, ki so bile poprej sestavni deli avstro-ogrške monarhije, in zato se hoče tudi francosko-srbska trgovinska zbornica v Parizu spremeniti v francosko-jugoslovansko trgovsko zbornico. V ta namen je že povabila vse naše trgovske zbornice, da pošljejo k seji svoje zastopnike, kar je sarajevska zbornica že storila, druge ji bodo pa gotovo sledile.

Politične vesti.

p. **Nova vlada in naš zunanjepolitični položaj.** „Slovenec“ citira mnenje nekega italijanskega lista o novi jugoslovanski vladi. Ta list z novo vlado ni zadovoljen, češ, da ona tudi ne bo odnehala in zaradi tega se je „Slovenec“ spravil nad članek v zadnji številki „Domovine“, v katerem pravimo, da si delajo Italijani razne upe iz dejstva, da je naša nova vlada sestavljena iz strank, ki ne predstavljajo misli našega državnega jedinstva, temveč separatistična stremjenja. Naj Protić-Koroščeva vlada dokaže z dejanji, da so italijanski upi in naše skrbi brez podlage, naj bo v našem sporu tako odločna in vztrajna in neodnehajna, kot je bila demokratična vlada, pa bo vse dobro. Za sedaj pa Protić-Koroščevi vladi ne zaupamo in ji zaupati ne moremo, ker vemo, kaj mislijo o sporu radikalci, ki so vendar jedro nove vlade.

p. **Vlada brez kvoruma.** Prva seja. Ko se je v prvi seji imelo konstatirati število poslancev, se je izkazalo, da razpolaga vlada s kakimi 120 glasovi. 10 do 15 je takih poslancev, ki pridejo v parlament, a niso pristaši vlade. To so: komunisti, par Črnogorcev in nekaj poslancev iz zasedenega ozemlja. Tako je bilo naštetih 135 mož. Za 12 nadaljnjih je bilo treba Protiću poseči po separetskih metodah. Šteti so bili: 3 mrličji, 6 demokratiških poslancev, ki so početkom seje bili v zbornici, a so pred štejetjem glasov bežali ven. Dr. Angjelinovića na primer in pa socijalista dr. Lončarja menda vendar ne boste šteli med vladince! Dalje so bili prisotni 4 neverificirani poslanci in 1 aktiven državni uradnik (to je Slovenec Shwegel, ki je bil imenovan za načelnika in je s tem izgubil mandat). — Prisotnih je bilo torej 135 poslancev. To bo sedaj tudi službeno ugotovljeno, ker zahtevajo demokrati, da se resnica dožene. Za ali proti vladi se še ni glasovalo, ker se sedaj ni še nič zgodilo. Hudi dan bo jutri v petek, ki bo najbrž črni petek Protića in Korošca. Življenje Protićeve vlade gre h koncu.

p. **Znižanje kvoruma.** Vladni listi širijo vest, da je predstavništvo znižalo kvorum na 100 gla-

sov. To je pobožna želja klerikalcev. Na prvi seji predstavništva ni bilo ni dnevnega reda, kaj šele, da bi se kaj sklepalo. Prememba kvoruma je prememba ustave. Protić bo torej moral zbrati pri vsaki seji 147 poslancev, če ne bo hotel pasti.

p. **Agrarna reforma.** „Domoljub“ piše v uvodniku 3. marca 1920: „Vprašanje agrarne reforme je stopilo za velik korak naprej.“ Nato prinaša pouk o volitvah občinskih agrarnih odborov. „Domoljub“ pa pozablja nekaj povedati: naredbo, ki jo livali, je izdala demokratska vlada in prejšnji demokratski minister za agrarno reformo, Krizman. Pove naj tudi še, da je Protićeva stranka načelno proti agrarni reformi.

p. **Valutna reforma pokopana.** „Domoljub“ priznava, da je nova vlada sklenila pokopati rešitev valutnega vprašanja. Izgovarja se prav sramežljivo, da bi v zbornici dobilo večino nam nasprotno naziranje, ki hoče krono odpraviti in jo končno v razmerju 4:1 nadomestiti z dinarjem. Kakšna „vlada“ pa je to, ki nima večine v državnem zboru? Bodite raje pošteni in povejte, da ste prodali valuto za skledo leče.

p. **Klerikalna predrznost.** Demokratični poslanec Agatonović je v prvi seji narodnega predstavništva omenil tudi vrbe, ob katerih je hotel „Slovenec“ leta 1914. pripraviti Srbom hladni grob. Klerikalni poslanec Pišek je na to zavpil Agatonoviću, da laže in da je lopov! Na tak način upajo klerikalci spraviti s sveta svojo sramotno preteklost! Pa ne bo šlo tako lahko. Klerikalci so enkrat za vselej žigosani kot avstrijski sluge, ki so vedno bolj sovražili in sramotili naše brate Srbe kot sami Nemci in čez noč se sovraštvo ne izpreminja v ljubezen, kar dokazuje tudi vedenje duhovščine celo sedaj, ko so klerikalci v Jugoslaviji na vladi in duhovščina navzlic vsemu temu še vedno hujska proti Srbom, posebno pa proti naši narodni dinastiji. V Beogradu bi se seveda klerikalci radi pokazali lepe, ampak vse bo prišlo na dan in Pišek si ne bo dolgo upal hruliti poštenega srbskega poslanca z lopovom in lažnikom, kadar bo ta resnico govoril.

p. **Razdor med socijalnimi demokrati.** V vrstah naše socijalne demokracije je prišlo do razdora. Oni elementi v stranki, ki bi hoteli upeljati pri nas take razmere, kot jih je upeljal na Madžarskem Bela Kun žalostnega spomina, so zapustili stranko in osnovali novo, komunistično stranko, ki bo izdajala tudi svoje glasilo, medtem ko ostane „Naprej“ tudi dalje glasilo socijalno-demokratske stranke. Komunistom moramo povedati že vnaprej, da pri nas ni tal za stranko, ki bi rada posnemala Belo Kuna in upeljala tudi pri nas krvavi režim madžarskih komunistov. Pri nas je premalo ljudi, ki bi bili za tako početje, ker kmetje — in ti so pri nas v ogromni večini — nimajo do tega nobenega veselja, kakor ga tudi nikjer drugod nimajo.

p. **Dnevnice očita „Slovenec“** demokratskim poslancem, češ, v parlament nočejo zahajati, dnevnice pa vendar pobirajo. „Slovenec“ pač mora biti nesramen, ker drugače ne bi mogel biti glasilo onih klerikalnih poslancev, ki so prvi sabotirali parlament, nikdar pa se še ni slišalo, da bi pozabili na dnevnice, temveč so jih vedno prav pridno spravljali v svoje nikdar polne žepce. Seveda, klerikalcem je vse dovoljeno, oni lahko delajo kar hočejo, demokrati naj bi bili pa zato na svetu — ko jih klerikalci že ne morejo spraviti s sveta — da bi klerikalce še lepo podpirali v njihovem protinarnodnem delu!

Novosti.

n. **Kdo je proti davku na vojne dobičke?** „Slovenec“ in „Večerni list“ neprestano trobentata, da so demokrati nasprotniki davka na vojne dobičke, češ, da so to kapitalisti. Kapitaliste je pa iskati ravno med klerikalnimi zavezniki, ki so vsi proti izvedbi agrarne reforme, ker zastopajo agrarni velekapital, medtem ko so demokrati ravno zato, ker so demokrati, torej prava ljudska stranka, odločno za agrarno reformo. Kaki politični sleparji so klerikalci, se vidi že iz tega, kako brezvestno so trdili, da izvršijo valutno reformo na način, da se dobi za eno krono en dinar, sedaj pa molčijo in ne zinejo več besedice o tem, ker so že prvi dan, ko so stopili v vlado, zatajili 1:1 in privolili v 1:4, ali pa morda na še kaj hujšega.

n. **Hrvatski polkovnik Kvaternik** je zaveden Jugoslovan, ki je bil zaradi tega tudi zapostavljan v Avstriji. Konstatiramo to, ker smo ga na podlagi napačnih informacij identificirali z nekim drugim hrvatskim častnikom, ki ima podobno ime. Polkovnik Kvaternik je pa poštenjak in skozinski narodni človek.

ii. Milijonska afera v Subotici. V Subotici so prišle tamošnje oblasti po dolgem opazovanju na sled silno škandalozni aferi, v katero je zapletenih nebroj oseb in vse židovske banke v Bački in Banatu. Gre namreč za organizirano tolpo, ki je izvažala iz Jugoslavije na Madžarsko dobro valuto, uvažala pa slabo. Kolikor je dosedaj ugotovljeno, znaša skupna vsota uvoženih potvorjenih bankovcev nad 20 milijonov. Oblasti so zaprle več nemško-madžarskih trgovcev in ravnatelje vseh tamošnjih židovskih bank. Goljufija se je vršila na sledeči način: Vsakih par dni je vozil avtomobil naše vojne delegacije „uradno“ po enega „francoskega“ in „srbskega“ oficirja čez mejo. Naravno, straža spočetka ni nič hudega slutila, toda pogoste vožnje so ji postale polagoma sumljive, nakar so oblasti postale pozorne in prišle končno na sled vsej lopovščini. Vsi aretiranci pridejo pred sodišče tudi zaradi vohunstva.

n. Demobilizacijski material po kmetih. Poročali smo svoječasno, da je po kmetih še vedno skritega vse polno demobilizacijskega materiala in smo tudi omenili, da so občinska predstojništva in orožniške postaje, razen malo častnih izjem, zelo pasivne v iskanju tega materiala. Glede orožniških postaj radi popravljamo naš očitok, ker smo dobili zanesljiva poročila, da orožništvo vestno vrši svojo dolžnost tudi v tem oziru, ali ako nima prave opore v občinskih predstojništvih, ne more pokazati posebnih uspehov. Seveda, občinska predstojništva — ne vsa, ali mnoga — imajo razne ozire do občanov, ki jih ne bi smela imeti in tako ostaja skrit najrazličnejši demobilizacijski material, od katerega nihče nima koristi, lahko bi pa od njega imela koristi država.

n. Jugoslovanske novinarje, ki so na povabilo češke vlade naredili študijski izlet na Čehoslovaško, so naši bratje Čehi sprejeli povsod z izredno gostoljubnostjo. Na Dunaju jih je osebno pozdravil imenom češke vlade tamošnji češki poslanik dr. Flider, na češki meji v Cmuntju pa posebno odposlanstvo čehoslovaških novinarjev, ki se jih je pripeljalo iz Prage gostom naproti. Na kolodvoru v Benešovu je čakal goste oddelek 48. pešpolka z godbo na čelu, pozdravni nagovor pa je imel brambni minister Klofač. V Prago so prispeli dne 3. marca popoludne, kjer so bili predmet viharne ovacije. Na kolodvoru so jih pozdravili ministri, številni poslanci, župan, Sokoli in zastopniki vseh kulturnih in znanstvenih društev.

n. Masarykova 70letnica. Dne 7. t. m. praznuje največji sin brátskega nam čehoslovaškega naroda in naš veliki prijatelj, predsednik čehoslovaške republike, Tomaž Masaryk, 70letnico svojega brezprimerno plodonosnega življenja. Za ta dan se pripravljajo po vsej čehoslovaški republiki velikanske svečanosti. Tudi mi Jugoslovani se moramo ta dan s hvaležnostjo spominjati moža, ki nam je v našem narodnem boju tako pred vojno, kakor tudi med njo, izkazal naravnost neprecenljivo pomoč. Slavljencec je trenutno lahko bolan, vendar pa ni nobene nevarnosti. Kraljeva srbska akademija znanosti ga je imenovala za svojega člana, beograjska mestna občina pa za častnega meščana.

n. Stavka natakarnjev je izbruhnila te dni v Zagrebu. Tako lastniki gostilen kakor tudi kavarn so v precejšnji zadregi, še bolj pa seveda gosti, ki si morajo ponekod sami streči. Vendar pa kljub stavki poslujejo vsi obrati.

n. Pravi pomladanski dnevi se vrste že par tednov. Eden je bolj solčnat kot drugi. Vsi so polni svežosti, blagi in topli. Sedaj, pred prihodom pomladi, lahko trčimo, da letos sploh nismo imeli

zime. Ostala je samo v — koledarju, ki ima s svojimi prorokbami letos res izredno smolo. Ampak, kaj še bo? Lahko se vse to čez noč spremeni in potem bomo imeli morda spomladi — zimo.

n. Uradne ure pri Centralni upravi, podružnici v Ljubljani, so od 5. marca naprej za stranke od 11. do 14. ure.

n. Dva utopljenca v Bohinjskem jezeru so potegnili te dni domačini iz vode, in sicer Ivana Cvetka in njegovega sina Jakoba, ki se jima je nedavno tega udrl led pod nogami, nakar sta utonila.

Razno.

r. Oblast predsednika ameriške republike. Ako hočemo pravilno presojati zadnje mednarodne dogodke in energični nastop sedanjega predsednika Združenih držav, moramo imeti vedno pred očmi ustavo ameriške republike in razlike, ki obstoje med ameriškim in evropskim političnim režimom. Oblast predsednika ameriške republike je tako obsežna, da si jo mi zamoremo le težko predstavljati. On ne izbira ministrov iz parlamenta, ampak med najsposobnejšimi osebami v državi, ki ne smejo biti niti senatorji niti poslanci. Ministri niso odgovorni parlamentu, ki zamore vršiti le nekako kontrolo, in sicer v poslanski zbornici pótém predsednika, v senatu pótém posebnih komisij. Predsednik republike lahko, kadar hoče, odgodi obe zbornici in naznani svoj ugovor proti kakemu zakonu. Šele, ako je zakon tudi v drugič sprejet v obeh zbornicah, in sicer z dvetretjinsko večino, stopi v veljavo tudi proti volji predsednika. Ameriški predsednik je v nasprotju s predsedniki evropskih republik v resnici dejanski poglavar države, ki ni odgovoren nobeni oblasti, niti parlamentu, in ga za časa njegove službe, ki traja 4 leta, ne more nikdo odstaviti, razen v slučaju, ako mu senat z dvetretjinsko večino dokaže veleizdajo, ali kake druge težke zločine. Predsednikova oblast je omejena le na polju zunanje politike. Brez privoljenja dveh tretin senata namreč ne sme podpisati nobene pogodbe s kako drugo državo.

r. Dolgovi zaveznikov Angleški. Angleški finančni minister Chamberlain je v izbornici izjavil, da dolgujejo zavezniki sledeče predujme Angliji, ki so jih dobili tekom vojne: Rusija 568, Francija 470, Italija 60, Belgija 86, ostali zavezniki 71 milijonov, torej skupno 1 milijardo 700 milijonov. Ta vsota pa se ne nanaša na predujme za obnovitev razrušenih pokrajin, ki znašajo samo za letošnje leto 21 milijonov funtov šterlingov.

r. Viljema izženejo na Antilske otoke. Nizozemska vlada sicer noče ugoditi zahtevi entente po izročitvi cesarja Viljema, zdi se pa, da je pripravljena poskrbeti Viljemu novo bivališče, kjer ne bo mogel predstavljati nevarnosti za evropski mir. Govori se, da ga namerava prepeljati na antilski otok Curacao v Ameriki, ne daleč od obale Venezuele.

r. Nova Nemčija, katere ozemlje se je po saintgermanskem miru znatno zmanjšalo, šteje sedaj 60 milijonov prebivalcev. Kljub 22 vrženim prestolom pa ima še vedno 25 držav, 168 ministrov in na stotine raznih državnih podtajnikov in ministerjalnih ravnateljev.

r. 35 milijonov človeških izgub v svetovni vojni. Celotne izgube človeštva v svetovni vojni se cenijo na 35 milijonov. Število porodov je padlo za 10, število umrljivosti narastlo za 15 milijonov, padlo pa je okoli 10 milijonov ljudi. Seveda se je s tem tudi znatno izpremenilo dosedanje številno

razmerje med obema spoloma. Dočim je bilo prej v vojujočih se državah približno 5 milijonov žensk več kakor moških, je narastlo sedaj to število na 15 milijonov.

Za smeh in kratek čas.

Naznanilo. Gospod, čegar ime je dobro poznano in mi je včeraj ukradel mojo zimsko suknjo, se naproša, da jo plača mojemu krojaču.

Uboga sestra. V nekem zoologičnem vrtu so ljudje opazovali tuje živali. Neki Irec je videl kenguruja in vprašal ves začuden: Kakšna kreatura pa je to? — Neki hudomušni gospod, ki je bil zraven, odvrne: To je tukaj naseljeni Avstralec. — „Sveta nebesa“, je vzdihnil Irec, „in moja sestra je poročila enega od teh!“

Je pomagalo. „Ali si nesel zdravila Novakovi, kot sem ti naročil?“ je vprašal zdravnik svojega dečka. — „Da, gospod zdravnik,“ je odvrnil slednji. — „Radoveden sem, če jih je tudi zaužila,“ je mrmral zdravnik sam zase polglasno. — „Seveda jih je,“ je odvrnil deček prepričevalno. „Ko sem šel danes mimo hiše, so imeli vsa okna zagrnjena s črnimi zavesami.“

Jurija grofa Thurnskega jeklarna na Ravnah (Guštanj-Ravne, Slovenija)

ima na razpolago nekolikošno množino

kovanega strojnega jekla (za transmisijske valke)

v dimenzijah 35 do 130 mm (trdnost približno 70 kg).

Naročajte

Ljubljanski Zvon

najboljši in najstarejši slovenski leposlovni list.

Izhaja vsak mesec na 64 straneh ter velja za vse leto 70 K, za pol leta 35 K.

Naročnina se pošilja na „Tiskovno zadrugo“ v Ljubljani, Sodna ulica št. 6.

Primešaj „MASTIN“ krmi.

Če živina krmo lažje in do zdnjega prebavi in popolnoma izkoristi, da se na koncu nič ne izgubi, če se dvigne alast do žretja, potem se pospešuje redilnost, vsled tega težka živina, mast, meso, jajca, mleko. To se doseže, ako primešamo krmi enkrat na teden pest praška Mastin. Ob pomanjkanju krme, ko se uporabljajo nadomestna sredstva za krmila, pa se primeša dvakrat na teden. Prašek Mastin je dobil najvišje kolajne na razstavah v Londonu v Parizu, v Rimu in na Dunaju. Tisoči gospodarjev hvalijo Mastin, ko ga enkrat poizkusijo ga ponovno rabijo. 5 zavojev praška Mastin zadostuje za 6 mesecev za enega prašiča ali vola. Glasom oblastvenega dovoljenja sme Mastin prodajati vsak trgovec in konsumna društva. Ako se pri vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem naj se naroči po poštni dopisnici v izdejalnici Mastina, to je

lekarnar Trnkóczy v Ljubljani

5 zavojev (paketov) Mastina za 20-50 K poštnine prosto na dom. Od tam se pošlje Mastin s prvo pošto na vse kraje sveta.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Štritarjeva ulica št. 2. Podružnice v Splitu, Trstu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah; bančna ekspozitura v Ptuj.

Delniška glavnica in rezerve okrog **K 50,000.000** —
Telefon št. 261.

Sprejema **vloge na knjižice in tekoči račun** proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, = valut in dovoljuje vsakovrstne kredite. =
Brzjavni naslov: „Banka“.

Delniška glavnica **K 30,000.000**

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve: okrog **K 10,000.000**

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metkovič, Opatija, Split, Sarajevo, Šibenik, Zadar, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača iz svojega.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in ino-emeka mesta.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantuje.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Brzjavni naslov: **Jadranska.**

Telefon št. 257.